

РЕШЕНИЕ

№ 25415

гр. София, 24.06.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 67 състав, в
публично заседание на 19.05.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Лилия Йорданова

при участието на секретаря Мая Георгиева, като разглежда дело номер **8926** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 19ж от Административнопроцесуалния кодекс (АПК), във връзка с чл. 126 и сл. от АПК.

Образувано е по искова молба на „АГРОНОМИСТ - 63“ ЕООД, ЕИК:[ЕИК], подадена чрез адв. М. С., с адрес: [населено място], [улица]. Иска се да бъде осъден ответникът Държавен фонд „Земеделие“ да заплати на ищеца сумата от 197 980,64 лв., представляваща лихва за забава върху сумата от 973 200,68 лв. за периода от 29.07.2022 г. до 02.04.2024 г.

Ищецът твърди, че размерът на одобрените за подпомагане разходи, възлизащ на 973 200,68 лв., е установен по предвидения в чл. 46, ал. 1, т. 3 от Наредба № 9/21.03.2015 г. ред и тази сума е следвало да бъде изплатена на дружеството съобразно чл. 46, ал. 1, т. 4 в предвидения тримесечен срок. Това е така, тъй като, макар и определена с решението за изплащане на помощта, сумата представлява действително направени и платени от ползвателя разходи, приети за допустими за финансово подпомагане по подмярка 4.1, които са предявени за възстановяване от ползвателя на помощта, като сумата е платена на 02.04.2024 г.

В открити съдебни заседания по делото ищецът се представлява от адв. С., която поддържа иска. Представя писмени бележки с подробно развити аргументи за основателността му. Позовава се на Решение № 12292 от 11.12.2023 г., постановено по адм. д. № 1950/2023 г. на ВАС, Трето отделение. Претендира законна лихва от ответника върху сумата от 973 200,68 лв. за периода от 08.07.2022 г. до 02.04.2024 г. в размер на 203 657,64 лв., на основание чл. 19ж от АПК, във вр. с чл. 86 от ЗЗД, тъй като ДФ „Земеделие“ не е платил дължимата безвъзмездна финансова помощ до изтичането на нормативно определения срок на 15.01.2021 г. Иска се да бъде осъден Държавен

фонд „Земеделие“ да заплати на „Агрономист - 63“ ЕООД, ЕИК[ЕИК], и законната лихва върху сумата, считано от датата на предявяването на исковата молба до окончателното ѝ изплащане, както и на сторените по делото разноски.

Ответникът - ДФ „Земеделие“, оспорва исковете както по основание, така и по размер. Прави възражение за изтекла погасителна давност на претендираните лихви за забавено плащане. Твърди, че изпълнението на съдебните решения включва извършването на проверки (административни и на място), за да може органът да се произнесе предвид резултатите от същите и предвид мотивите на съда. Проектът е изпратен за проверка, като резултатите от проверката за установяване на фактическото изпълнение на инвестицията, функционирането ѝ по предназначение и спазване на задълженията и ангажиментите по договора за финансово подпомагане са предоставени с контролен лист. В процеса на администриране са открити нередовности, което е наложило необходимостта да бъде изпратено нарочно Уведомително писмо до бенефициера, след което е издадено Решение за изплащане на финансова помощ с изх. № 01-2600/1484 от 12.07.2024 г. за оторизираната сума в размер на 973 200,68 лв.

Сочи, че лихви се дължат едва след изтичане на тримесечния срок за произнасяне на ДФЗ - РА по заявката за плащане, тъй като вземането не е определено по размер още със сключването на договора, както твърди ищецът в исковата си молба, нито в момента, в който инвестицията е извършена и е подадена заявката за плащане. Самият факт, че законодателят е предвидил тримесечен срок за проверки преди плащане означава, че докато този срок тече - лихви не се дължат. Излага аргументи, че вземането на ползвателя на помощта става изискуемо (определено по размер) едва след извършването на всички предвидени от закона проверки. Ако се приеме, че сключването на договора или подаването на заявка за плащане води до изискуемост, означава, че лихви би следвало да се дължат и за определения по закон тримесечен срок, в рамките на който ДФЗ - РА трябва да изследва вида и качеството на изпълнение и реалното съответствие между всичко, което е заявено за плащане, и допустимото за финансиране. От самия факт, че е напълно допустим пълен или частичен отказ от плащане, следва, че размерът не е точно определен (подлежи на проверки, доказване и т.н.). Ако със сключване на договора се предполага изискуемостта на вземането по същия, то би било заложено, че плащането ще се извършва веднага след подписването на договора, което не само не е предвидено в закона, но не е и договорено. Допълва, че предвиденият в закона срок е уреден като инструктивен (пожелателен), а не като императивен (задължителен), което е от решаващо значение за санкционните последици. Допълва, че началният момент на давностния срок за исковете за лихви за забава започва да тече от деня, в който правото предмет на иска е станало изискуемо, или от деня, в който правото предмет на иска е могло да бъде упражнено.

Ответникът твърди, че не е във виновна забава за изпълнение, тъй като с оглед вероятността да е реализиран състав на престъпление, което изключва допустимостта на финансиране, и предвид информацията за образувано наказателно производство, свързано с дейността на дружеството, ДФ „Земеделие“ е извършил запитвания и е изчакал отговорите на компетентните институции, съгласно чл. 18, ал. 4, т. 3 от Наредба № 4/30.05.2018 г. за условията и реда за изплащане, намаляване или отказ за изплащане, или за оттегляне на изплатената финансова помощ за мерките и подмерките по чл. 96, т. 2 от Закона за подпомагане на земеделските производители (в редакцията към момента на подаване на заявката за плащане).

Оспорва претенциите в ИМ и в частта, в която се иска присъждане на законна лихва върху сумата 197980,64 лв. (представляваща ЛЗП върху главницата), тъй като съгласно чл.10, ал.2 ЗЗД олихвяването на изтекли лихви става съобразно наредбите на Българската народна банка. Тъй като такива не са издадени, няма нормативно основание за олихвяването на изтекли лихви.

Ответникът отправя искане към съда да постанови съдебно решение, по силата на което да приеме, че е предявен иск по ЗОДОВ и да го отхвърли като неоснователен и недоказан. Алтернативно - да отхвърли предявения осъдителен иск по чл. 19ж от АПК като неоснователен и недоказан. Претендира разноски за осъществена юрисконсултска защита в размер на 500 лв. Прави възражение за прекомерност на претендираното от ищеца адвокатско възнаграждение. Ответникът се представлява по делото от процесуален представител – юрк. М., който моли да бъде отхвърлена исковата молба като неоснователна и недоказана. Подчертава, че с нея се иска присъждане на лихва върху лихва, което е забранено според ЗЗД.

От фактическа страна съдът установява следното въз основа на представените по делото доказателства и изложените от страните твърдения и възражения:

Установява се, че между ДФЗ и „Агрономист - 63“ ЕООД, ЕИК[ЕИК], е сключен договор № 26/04/1/0/01775/2020 от 12.05.2020 г. за отпускане на безвъзмездна финансова помощ по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г., съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони. С договора е предоставена на дружеството БФП в размер на 976 754,56 лв. за изпълнение на дейностите по одобрен проект № 26/04/1/0/01775 „Отопляема галерия за отглеждане на зеленчуци“.

На 22.02.2021 г., преди подаване на заявка за междинно или окончателно плащане, е издадено уведомително писмо с изх. № 01-2600/8808#18/22.02.2021 г., ведно с приложено към него Решение № 26/04/1/0/01775 ОЗ-РД/6997 от 22.02.2021 г. на изп. директор на ДФЗ за прекратяване на договора за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, сключен с „Агрономист-63“ ЕООД, и отказ за отпускане на безвъзмездна финансова помощ по същия, въз основа на твърдения за създаване на изкуствени условия, послужили за получаване на помощта с цел осъществяване на предимство в противоречие с целите на подмярката. Решението е обжалвано, като с Решение № 5066 от 25.07.2023 г., постановено по адм. д. № 2728/2021 г. на АССГ, Трето отделение, 66-ти състав, е отменено Решение № 26/04/1/0/01775 ОЗ-РД/6997 от 22.02.2021 г. на изпълнителния директор на ДФЗ „Земеделие, с което е отказана изцяло одобрената финансова помощ по Договор № 26/04/1/0/01775 от 12.05.2020 г. и договорът е прекратен. Преписката е изпратена на административния орган за ново произнасяне. Решението на АССГ не е обжалвано пред ВАС и е влязло в сила.

На 10.01.2024 г. е подадена заявка за плащане с УИН 26/04/1/0/01775/3/01 от „Агрономист-63“ ЕООД, видно от представено по делото ксерокопие на същата.

Със заповед № 487314/26.01.2024 г. на началник отдел в „Регионален технически инспекторат“ – ОД Х. на ДФЗ е наредено извършването на проверка на място на „Агрономист-63“ ЕООД относно изпълнение на одобрения проект. Представен е доклад от проверка на място, съгласно който не са установени несъответствия при изпълнението на проекта и функционирането му или извършени нарушения от дружеството.

Съгласно представена по делото докладна записка с изх. № 05-2-262/13 от 09.02.2024 г. на началник отдел РТУ – Х. до директора на дирекция „ТИ“ на ДФЗ, съществуват индикатори за изкуствено създадени условия за получаване на подпомагане по мярката, като са описани конкретно установените обстоятелства.

С Уведомително писмо изх. № 01-2600/711 от 12.03.2024 г. на изп. директор на ДФЗ е уведомен управителят на „Агрономист-63“ ЕООД, че в срок от 15 работни дни следва да отстрани установени нередовности в подадената заявка, като представи посочени в писмото документи.

С решение изх. № 01-2600/1484 от 12.07.2024 г. на зам.-изп. директор на ДФЗ е одобрено изплащането на финансова помощ на „Агрономист-63“ ЕООД в размер на 973 200,68 лв., при

заявена такава в размер на 976 754,56 лв. Плащането е извършено на 02.04.2024 г., съгласно представено по делото извлечение от банкова сметка.

В съдебното производство е представена административната преписка от ответника, както и изисканото от съда за послужване административно дело № 2728/2021 г. по описа на АССГ.

По делото е прието заключение на допусната съдебно-техническа експертиза, съгласно което строежът е изпълнен съгласно одобрени на 16.11.2016 г. проекти, разрешение за строеж № 85/23.11.2016 г. от главния архитект на [община] и останалите изискуеми документи по чл. 169, ал. 1 и 3 от ЗУТ. Съгласно допълнително представено заключение от 08.05.2026 г., предметът на инвестицията по договор № 26/04/1/0/01775/2020 от 12.05.2020 г. за отпускане на безвъзмездна финансова помощ е изпълнен в периода от 08.07.2020 г. до 18.01.2021 г., като „Отопляема галерия за отглеждане на зеленчуци“ е въведена в експлоатация на 18.01.2021 г. с удостоверение № 2/18.01.2021 г., издадено от гл. архитект на [община].

Заключението не е оспорено от страните и се кредитира от съда като компетентно и безпристрастно изготвено предвид професионалната квалификация на вещото лице и липсата на данни за заинтересованост. Същото дава ясен и непротиворечив отговор на поставените въпроси и ще бъде взето предвид от съдебния състав при решаване на делото.

При така установените факти съдът намира от правна страна следното:

На основание чл. 19ж, ал. 1 от АПК, споровете относно действителност, изпълнение, изменение или прекратяване на административните договори се решават от компетентния административен съд.

Искът е допустим като предявен във връзка с претенция, произтичаща от административен договор, какъвто договор № 26/04/1/0/01775/2020 от 12.05.2020 г. за отпускане на безвъзмездна финансова помощ по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г. безспорно е, тъй като едната от страните по него е административен орган с властнически правомощия, който действа в това си качество, а не като частноправен субект. Съгласно чл. 19а от АПК, административният договор представлява писмено съглашение между административен орган и граждани или организации, сключено в производство пред административен орган и предвидено в специален закон. Процесният договор е сключен между ДФЗ като единствена разплащателна агенция по мерките и подмерките, финансирани от Европейския земеделски фонд, в производство по предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по подмярка 4.1, което е административно по своя характер, като възможността за това е изрично предвидена в специален закон - чл. 12, ал. 7 от ЗПЗП. С този договор са уредени правата и задълженията на всяка от страните по учреденото между тях правоотношение по отпускане на помощта за изпълнение на одобрен проект - „Отопляема галерия за отглеждане на зеленчуци“.

Съдът намира, че правният интерес от предявяването на иска от страна на ищеца е безспорен, доколкото същият е страна по административен договор, твърди изпълнение на задълженията си по същия, както и неизпълнение на задълженията по договора от страна на публичноправния субект, във връзка с което претендира лихви по чл. 86, ал. 1 от Закон за задълженията и договорите (ЗЗД), във връзка с чл. 79, ал. 1 от ЗЗД.

С молба от 06.10.2025 г. е предявен иск на основание чл. 79, ал.1 от ЗЗД, във вр. с чл. 86, ал. 1 от ЗЗД, за сумата от 198 246,53 лв., дължима върху сумата от 973 200,68 лв. за период от 29.07.2022 г. до 02.04.2024 г. С оглед на това ищецът е изменил иска, като е предявил кумулативно съединени иски по чл. 79, ал. 1 от ЗЗД и по чл. 86, ал. 1 от ЗЗД. Разгледан по същество, искът по чл. 79, ал. 1 от ЗЗД е НЕОСНОВАТЕЛЕН. Съгласно тази правна норма, ако длъжникът не изпълни точно задължението си, кредиторът има право да иска изпълнението заедно с обезщетение за забавата

или да иска обезщетение за неизпълнение. В настоящия случай не е спорно между страните, че ДФЗ е изпълнил задължението си по сключения договор с „Агрономис-63“ ЕООД, като е извършил плащане по банков път на сумата, отговаряща на одобрените разходи за извършване на инвестицията, на 02.04.2024 г. По делото е представено извлечение от банкова сметка, от което е видно постъпването на сума в размер на 973 200,68 лв. от ДФЗ. С оглед на това към момента е налице изпълнение и искът да бъде осъден ответникът да изпълни задължението си е неоснователен и недоказан. Като такъв следва да бъде оставен без уважение.

Въпреки неоснователността на иска по чл. 79, ал. 1 от ЗЗД, съдът намира, че изпълнението от ДФЗ е забавено, което обуславя основателността на втория иск за лихви за забава.

Предявеният иск по чл. 86, ал. 1 от ЗЗД – предмет на настоящото дело, е за сумата от 197 980,64 лв., представляваща лихви за забава върху сумата от 973 200,68 лв. за периода от 29.07.2022 г. до 02.04.2024 г. Увеличение на иска по отношение на неговия размер и период е предявено с писмените бележки по делото от адв. С., което е след предвидения в чл. 214 от ГПК преклузивен срок, поради което не поражда действие.

Исковата претенция се основава на неизпълнение на договорни задължения на ДФЗ по горепосочения договор № 26/04/1/0/01775/2020 от 12.05.2020 г. за отпускане на безвъзмездна финансова помощ, представляващо забавено изплащане в срок на помощта по договора.

Съгласно чл. 2, ал. 3 от договора, финансовата помощ може да бъде изплащана авансово, междинно и окончателно, ако ползвателят подаде заявка за такова плащане, при условията и в сроковете по договор и Наредба № 9 от 21.03.2015 г. Последната наредба е нормативният акт, в който са уредени правоотношенията, свързани с кандидатстване, одобряване и изплащане на безвъзмездна финансова помощ по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г. Съгласно чл. 45, ал. 2 от наредбата, заявката за окончателно плащане се подава лично от ползвателя или от упълномощено от него лице с изрично и нотариално заверено пълномощно в срок не по-късно от един месец след изтичане на срока по чл. 50. Последната разпоредба предвижда краен срок за изпълнение на инвестицията - одобреният проект се изпълнява в срок до 24 месеца, а за проекти, включващи разходи за строително-монтажни работи и за създаване на трайни насаждения, в срок до 36 месеца, считано от датата на подписването на договора за предоставяне на финансова помощ с РА, като ал. 2 от същата разпорежда, че крайният срок по ал. 1 е до 15 септември 2020 г.

Съгласно чл. 3, ал. 1 от сключения договор, първоначално одобрената безвъзмездна финансова помощ, която следва да бъде предоставена на ползвателя е 976 754,56 лв. съгласно Приложение № 1 към договора „Таблица за одобрените инвестиционни разходи“ по т. 2 от приложенията към този договор и представлява до 60 % от одобрените и реално извършени от ползвателя разходи за осъществяването на проекта. На основание ал. 2 от същия член, финансовата помощ се предоставя под формата на възстановяване на действително направени и платени от ползвателя разходи, приети за допустими за финансово подпомагане по подмярка 4.1, но за не повече от размера по ал. 1. На основание ал. 3 от договора, разликата между пълния размер на одобрените разходи съгласно Приложение № 1 „Таблица за одобрените инвестиционни разходи“ и размера на финансовата помощ по ал. 1 се осигурява от ползвателя. С анекс № II от 30.11.2023 г. е изменен договорът за подпомагане, като в Приложение № 1 на договора текстът „Таблица за одобрените инвестиционни разходи (Приложение 1) към договор № 26/04/1/0/01775 от 12.05.2020 г. се заменя с „Таблица за одобрените инвестиционни разходи (Приложение 1) към Анекс № 2 към договор № 26/04/1/0/01775 от 12.05.2020 г., както и в Приложение № 5 – „Приложение № 5 „Количествено-стойностна сметка“, се заменя с „Приложение № 5 към Анекс № 2 - „Количествено-стойностна

сметка“. Видно от последното приложение, размерът на одобрената субсидия е 976 754,56 лв.

На основание чл. 5, ал. 1 от същия договор, Фондът изплаща определения при условията на този договор размер на финансовата помощ в срок до 3 месеца от подаването на заявката за междинно/окончателно плащане. Този срок се удължава при наличие на основание по чл. 47, ал. 3 от Наредба № 9 от 21.03.2015 г.

Според чл. 6, ал. 1 и ал. 2 от договора, ползвателят се задължава да извърши инвестицията в срок до 24 месеца, а за проекти с включени строително-монтажни работи или създаване на трайни насаждения - до 36 месеца, но не по-късно от 15.09.2020 г. Срокът започва да тече от датата на сключване на договора. С допълнително споразумение (анекс № 1) към договор № 26/04/1/0/01775/2020 от 12.05.2020 г. за отпускане на безвъзмездна финансова помощ е изменен срокът за изпълнение на проекта, като е удължен до 15.09.2021 г.

Съгласно приетото заключение на СТЕ, инвестицията е изпълнена на 18.01.2021 г., тоест в срока на договора, изменен с Анекс № 1. С оглед на гореизложените договорни условия, които съответстват на нормативната уредба в Наредба № 9/2015 г., дружеството е следвало да подаде заявка за плащане най-късно до 15.10.2021 г.

Междувременно обаче преди изтичане на срока за подаване на заявка за междинно или окончателно плащане, е издадено уведомително писмо с изх. № 01-2600/8808#18/22.02.2021 г., ведно с приложено към него Решение № 26/04/1/0/01775 03-РД/6997 от 22.02.2021 г. на изп. директор на ДФЗ за прекратяване на договора за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, сключен с „Агрономист-63“ ЕООД, поради твърдения за създаване на изкуствени условия, послужили за получаване на помощта с цел осъществяване на предимство в противоречие с целите на подмярката.

Решение № 26/04/1/0/01775 03-РД/6997 от 22.02.2021 г. на изп. директор на ДФЗ за прекратяване на договора за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ е отменено и преписката е изпратена на административния орган за ново произнасяне с Решение № 5066 от 25.07.2023 г., постановено по адм. д. № 2728/2021 г. на АССГ, Трето отделение, 66-ти състав, което не е обжалвано пред ВАС и е влязло в сила.

Съгласно мотивите на посоченото съдебно решение, не е доказано наличието на изкуствено създадени условия, поради което незаконосъобразно е отказано финансиране на основание чл. 43, ал. 3 от Наредбата. Не са налице и обективните обстоятелства, при които може да се приеме, че въпреки формалното спазване на предвидените в правната норма условия, целта, преследвана с тази правна уредба, не е постигната, както и липсва субективен елемент, изразяващ се в намерението да се получи предимство като изкуствено се създават условия за получаване, при съобразяване с приетите от СЕС в решение по дело С-434/2012 принципни аргументи за релевантното тълкуване на понятието за изкуствено създаване на условията, необходими за получаване на плащане и облага в противоречие с целта на подпомагането. С оглед на изложеното, съдът приема за недоказано наличието на хипотезата на чл. 49, ал.1, т. 3 от Наредба № 9/2015 г., а това означава, че незаконосъобразно е отказано на жалбоподателя изплащането на пълния размер на финансовата помощ. Решението е влязло в сила и е обвързващо за страните по делото. Със същото са отпаднали с обратна сила последиците от постановеното Решение № 26/04/1/0/01775 03-РД/6997 от 22.02.2021 г. на изп. директор на ДФЗ, с което е отказано подпомагане и е прекратен договорът с „Агрономист-63“ ЕООД.

Горното води до извод, че от прекратяване на договора за подпомагане по мярка 4.1., сключен между ДФЗ и „Агрономист-63“ ЕООД, до отпадане с обратна сила на последиците от Решение № 26/04/1/0/01775 03-РД/6997 от 22.02.2021 г. на изп. директор на ДФЗ, липсва правно основание за дружеството да иска изплащане на финансово подпомагане по мярката чрез подаване на заявка.

„Агрономист-63“ ЕООД е в обективна невъзможност да получи насрещната престация по договора, въпреки че е изпълнил в цялост задълженията си по същия договор – проектът е изпълнен точно в качествено и количествено отношение, както и е спазен уговореният срок. В резултат дружеството има субективно право да получи договорената сума от другата страна по договора – ДФЗ. Единствено поради противоправното поведение на Фонда, обективизирано в административен акт, признат за незаконосъобразен с влязло в сила съдебно решение, дружеството не е могло да упражни правото си да подаде заявка за плащане и съответно да получи такова. Тъй като ответникът не може да черпи права от собственото си противоправно поведение, следва да се игнорират последиците от Решение № 26/04/1/0/01775 03-РД/6997 от 22.02.2021 г. на изп. директор на ДФЗ, което е отменено и същите са заличени с обратна сила.

В тази връзка с оглед договорените между „Агрономист-63“ ЕООД и ДФЗ клаузи, проектът е следвало да бъде изпълнен в срок до 15.09.2021 г., който е спазен от дружеството. С оглед на това същото е следвало да подаде заявка за плащане до 15.10.2021 г., от която дата тече 3-месечният срок по чл. 47, ал. 1 от Наредба № 9/2015 г. за ДФЗ да извърши плащането, тоест до 15.01.2022 г. В този срок по посочената разпоредба са включени и действията по проверка на заявката, проверки на място, изискване на документи, подаване възражения и обяснения от ползвателя. Срокът по ал. 1 може да бъде удължен в лимитативно посочени в ал. 2 хипотези, сред които и при нужда от представяне на допълнителни документи от ползвателя, в който случай срокът за плащане се удължава с до 15 дни. В случая с Уведомително писмо изх. № 01-2600/711 от 12.03.2024 г. на изп. директор на ДФЗ е уведомен управителят на „Агрономист-63“ ЕООД, че в срок от 15 работни дни следва да отстрани установени нередовности в подадената заявка, като представи посочени в писмото документи. Това писмо обаче е издадено след изтичане на срока на органа за произнасяне и плащане на помощта, поради което не може да бъде удължен вече изтекъл срок.

Неоснователни са възраженията на ответника, че размерът на задължението за плащане от страна на ДФЗ се определя едва след извършване на дължимите по закон проверки и произнасяне с нарочен акт, с който се одобрява конкретната сума. Вземането на ползвателя е определено по размер още при сключване на договора и става изискуемо с извършването на инвестицията в уговорения срок, като следва да бъде предявено за плащане в едномесечен срок от изтичане на срока за извършване на инвестицията. Обстоятелството, че административният орган може да откаже изплащането на част от заявените разходи на основанията, предвидени в Наредба № 9/2015 г., не означава че вземането не е определено по размер, т.е. не е изискуемо.

С оглед на изложеното след изтичане на договорно и нормативно определения за ответника срок за изплащането на помощта, който е тримесечен, той изпада в забава и на основание чл. 86, ал. 1 от ЗЗД дължи мораторна лихва за забавено изпълнение. Съгласно посочената норма, при неизпълнение на парично задължение длъжникът дължи обезщетение в размер на законната лихва от деня на забавата. За действително претърпени вреди в по-висок размер кредиторът може да иска обезщетение съобразно общите правила. Чл. 86, ал. 1 от ЗЗД се прилага по силата на закона, без да е необходимо да е предвидена клауза в този смисъл в сключен между страните договор. Следователно, считано от изтичане на 3-месечния срок за изплащане на финансовата помощ в размер на 973 200,68 лв., от следващия ден ДФЗ е в забава и дължи лихва върху тази сума в размер, определен от БНБ.

Предвид гореизложеното настоящият състав приема, че е основателна претенцията на ищеца за осъждане на ответника ДФЗ за лихви за забава по договор № 26/04/1/0/01775/2020 от 12.05.2020 г. за отпускане на безвъзмездна финансова помощ по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ от Програмата за развитие на селските

райони за периода 2014 - 2020 г., съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони, в размер на 197 980,64 лв. за периода от 29.07.2022 г. до 02.04.2024 г. (дата на плащането). Налице е изпълнение на чл. 6, ал. 1, във вр. с ал. 2 от договора от страна на ищеца и неизпълнение на чл. 5, ал. 1 от същия договор от страна на ответника.

Неоснователни са възраженията на ответника за изтекла погасителна давност, тъй като съгласно чл. 111, б. „в“ от ЗЗД задълженията за лихва се погасяват с изтичането на 3 години от възникването им. В случая лихви се претендират за периода от 29.07.2022 г. до 29.07.2025 г. Исковата молба е подадена в съда на 29.07.2025 г., поради което за периода от 29.07.2022 г. до тази дата не са изтекли 3 години, следователно задълженията не са погасени по давност.

Претенцията за лихви върху сумата в размер на 197 980,64 лв., представляваща законна лихва за забава на задължението на ДФЗ за изплащане на финансова помощ по процесния договор, съдът намира за НЕОСНОВАТЕЛНА, по следните съображения:

Присъждане на лихва върху лихва е недопустимо на основание чл. 10, ал. 2 от ЗЗД. Съгласно чл. 10, ал. 2 ЗЗД, олихвяването на изтекли лихви става съобразно наредбите на Българската народна банка. Тъй като такива не са издадени, няма нормативно основание за олихвяването на изтекли лихва.

Предвид аргументите на ищеца, следва да се посочи, че задължението за лихва е акцесорно и е предвидено в закона. Обезщетителният характер на лихвата не я превръща в основно задължение. Отделно от това лихва върху лихва се дължи само в предвидените в закона случаи. В настоящия случай липсва такава правна или договорна норма, която да е приложима между страните и да определя дължимостта на т.нар. анатоцизъм. Поради това исковата претенция в тази част следва да бъде оставена без уважение.

По разностите в производството:

При този изход на делото на ищеца се следват направените по делото разноси. Макар искът по чл. 79 от ЗЗД да е отхвърлен като неоснователен, ответникът по исковете - ДФЗ, следва да понесе всички разноси по делото по аргумент от чл. 78, ал. 2 от ГПК, във вр. с чл. 144 от АПК, тъй като с поведението си е дал повод за завеждане на делото. За адвокатско възнаграждение съдът счита, че на ищеца следва да бъде присъдена сума в минимален размер съгласно чл. 7, ал. 2, т. 5 от Наредба № 1 от 09.07.2004 г. за минималните размери на възнаграждения за адвокатска работа, а именно 12 569.23 лв. или 6 426.54 евро, тъй като направеното от ответника възражение за прекомерност е основателно поради неголямата фактическа и правна сложност на делото. Основателна е претенцията на ищеца за разноси в размер на 25.56 евро за държавна такса и 255.65 евро за изготвяне на експертиза, или общо разноси в размер на 6 707.75 евро.

Водим от горното, Административен съд София-град. 67 състав

Р Е Ш И:

ОСЪЖДА Държавен фонд „Земеделие“, със седалище: [населено място], [улица], на основание чл. 86, ал. 1 от Закон за задълженията и договорите, да заплати на „АГРОНОМИСТ - 63“ ЕООД, ЕИК:[ЕИК], сумата в размер на **197 980,64 лв. - 101 225,86 евро** (сто и една хиляди двеста двадесет и пет евро и 86 цента), представляваща законна лихва за периода от 29.07.2022 г. до 02.04.2024 г., върху главница в размер на 973 200,68 лв. по договор № 26/04/1/0/01775/2020 от 12.05.2020 г. за отпускане на безвъзмездна финансова помощ по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г., сключен с Държавен фонд „Земеделие“.

ОСТАВА БЕЗ УВАЖЕНИЕ ИСКА по чл. 86, ал. 1 от ЗЗД В ОСТАНАЛАТА ЧАСТ относно претенцията за законна лихва върху уважената сума за периода от предявяване на исковата молба до окончателното ѝ изплащане.

ОСТАВЯ БЕЗ УВАЖЕНИЕ предявения от „АГРОНОМИСТ - 63” ЕООД, ЕИК:[ЕИК], иск срещу Държавен фонд „Земеделие“ по чл. 79, ал. 1 от Закон за задълженията и договорите като неоснователен и недоказан.

ОСЪЖДА Държавен фонд „Земеделие“, със седалище: [населено място], [улица], да заплати на „АГРОНОМИСТ - 63” ЕООД, ЕИК:[ЕИК], разноски по делото в общ размер 6 707.75 евро (шест хиляди седемстотин и седем евро и 75 цента).

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба пред Върховен административен съд на Република България, подадена чрез Административен съд София-град, в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

СЪДИЯ: